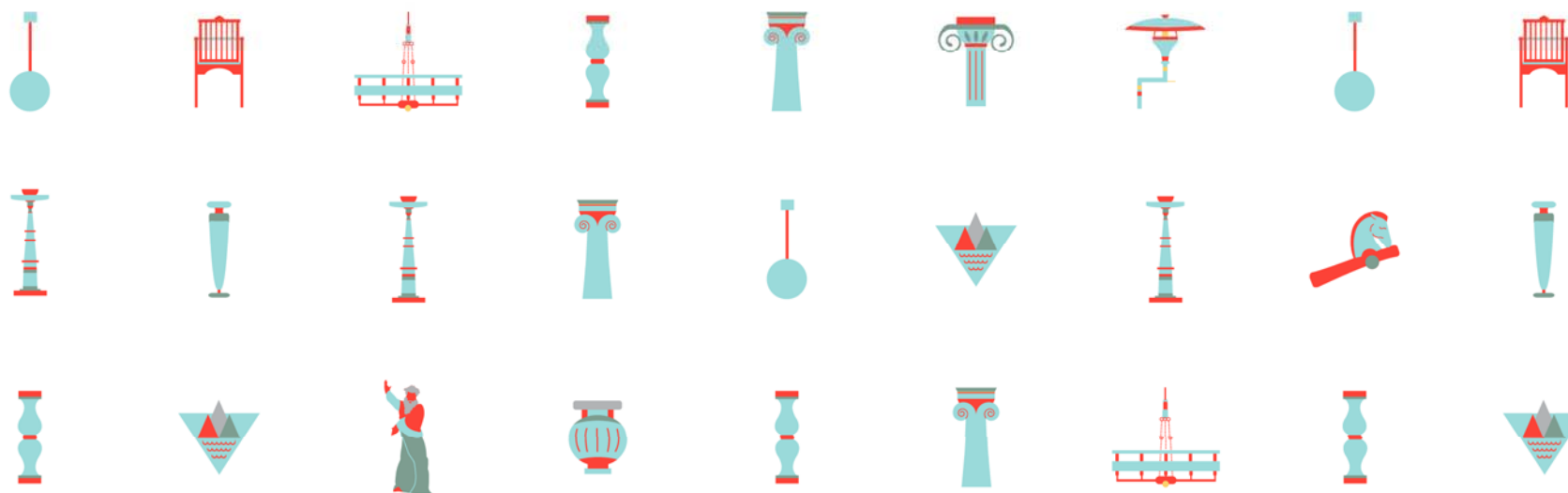

STROKOVNA PRIPOROČILA ZA SPLOŠNE KNJIŽNICE

Dr. Gorazd Vodeb

ČLANI DELOVNE SKUPINE

Delovna skupina za strokovna priporočila za splošne knjižnice pri NSKD, ki je v mandatu 4. 11. 2015 – 15. 3. 2018 pripravila strokovna priporočila:

- **Polona Brenčič**, Valvasorjeva knjižnica Krško
- **dr. Sabina Fras Popovič**, Mariborska knjižnica
- **mag. Breda Podbrežnik Vukmir**, Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik
- **dr. Polona Vilar**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo
- **dr. Gorazd Vodeb** (vodja), Narodna in univerzitetna knjižnica
- **mag. Ana Zdravje**, Mestna knjižnica Ljubljana

- Pregled standardov izbranih tujih držav
- Pregled strokovne literature
- Raziskava o stopnji doseganja standardov
- Fokusna skupina s strokovnjaki
- 42 sestankov
- 15 mesecev dela članic, poleg vodje (12 mesecev) in sodelavcev iz NUK, CEZAR (6 mesecev)

ČLANI DELOVNE SKUPINE

Aktualna sestava Delovne skupine za strokovna priporočila za splošne knjižnice v sedanjem mandatu NSKD:

- **Polona Brenčič**, Valvasorjeva knjižnica Krško
- **mag. Barbara Kovař**, Mariborska knjižnica
- **dr. Jan Pisanski**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo
- **mag. Breda Podbrežnik Vukmir**, Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik
- **dr. Gorazd Vodeb** (vodja), Narodna in univerzitetna knjižnica
- **mag. Ana Zdravje**, Mestna knjižnica Ljubljana

VIZIJA PROAKTIVNE KNJIŽNICE

Splošna knjižnica je s proaktivnim delovanjem dejavnik razvoja lokalne skupnosti in daje poudarek na ugotavljanje in predvidevanje potreb prebivalcev v lokalni skupnosti.

Knjižnica načrtuje svojo dejavnost v dialogu z lokalno skupnostjo in njenimi prebivalci.

Svoj vpliv na razvoj lokalnega okolja in posameznika ugotavlja s sodobnimi metodami in prikazuje na aktualne načine.

Program knjižnične javne službe gradi na motivaciji, promociji, vzgoji in usposabljanju za različne vrste pismenosti.

Upravljanje knjižnice je usmerjeno k dvigu standarda kakovosti knjižnične storitve in vpetosti knjižnice v okolje.

- Vizija in potrebe lokalne skupnosti
- Uspešnost za lokalno okolje
- Pomen vrednotenja, specifični kazalci
- Strokovna priporočila so skupni okvir za različnost
- Pomen kvalitetnih storitev in kompetenc
- Strokovna avtonomnost
- Ustvarjalnost

- Načelo strokovne samostojnosti
- Demingov krog nenehnih izboljšav
- Elementa „Kazalci“ in „Načela uresničevanja“

- Program (knjižnične vloge)
- Upravljalški okvir

- Primer pristopa k analizi lokalne skupnosti
- Pojasnila za oblikovanje kazalcev vpliva
- Pregled kvantitativnih kazalcev
- Definicije

- Krajevne knjižnice v mestih
- Razdalja prebivalcev od postajališč bibliobusa
- Načrt razvoja mreže
- Obratovalni čas

- Standard ISO 11219:2012
- Členjenje prostorov za uporabniške skupine
- Uporabniki s posebnimi potrebami
- Pomen prostorske zasnove pri prenovi ali novogradnji

- Pomen sledenja tehnološkemu razvoju
- Brežična omrežja
- Oprema za informiranje, razstave in dogodke

- Kaj je knjižnična politika?
- Strokovna priporočila določajo okvir
- Nujnost revidiranja politik

Knjižnična politika upravljanja s knjižnično zbirko

- Struktura, ugotavljanje potreb, vrednotenje itn.

Knjižnična politika odnosov s člani in uporabniki

Knjižnična politika upravljanja znanja v organizaciji in strokovnega razvoja knjižničnega osebja

- Knjižnična politika upravljanja informacijske varnosti
- Knjižnična politika zagovorništva
- Knjižnična politika upravljanja javnega delovanja na področju obveščanja in komuniciranja knjižnice
- Knjižnična politika upravljanja partnerstev v knjižničnem sistemu
- Knjižnična politika upravljanja partnerstev v lokalnem okolju
- Knjižnična politika upravljanja z osebniimi podatki

ORGANIZIRANJE

- Organizacijska struktura
- Izvajanje

Pomen organizacijske kulture, vodenja in
opolnomočenja zaposlenih

- Kaj je knjižnična vloga?
- Struktura vloge: pridobitev, ciljna skupina, način in sredstva uresničevanja, kazalci
- Usmerjenost v razvoj lokalne skupnosti

CILJI KNJIŽNIČNIH VLOG

- **Predbralna pismenost** (razvoj otrok, odnos do branja, besede, slike; ozaveščanje staršev)
- **Bralna kultura in bralna pismenost pri otrocih, mladostnikih ter odraslih** (spodbujanje branja, razvoj bralnih interesov, razvoj odnosa do branja, branje kot užitek, osebni razvoj)
- **Pridobivanje znanja** (vseživljenjsko učenje, podpora formalnemu izobraževanju)
- **Informacijsko in računalniško opismenjevanje** (iskanje in vrednotenje informacij)
- **Domoznanska dejavnost** (spoznavanje, raziskovanje, identiteta, pripadnost lokalni skupnosti)
- **Informacijsko središče lokalne skupnosti** (posredovanje informacij na zahtevo; informiranje o organizacijah, storitvah in dogodkih v lokalni skupnosti; posebna področja informiranja)
- **Vključevanje v družbo** (ranljive skupine, vključno z uporabniki s posebnimi potrebami; informiranje o pravicah; opolnomočenje)
- **Seznanjanje z javnimi zadevami in spremljanje aktualnega dogajanja v družbi** (razumevanje javnih zadev, ozaveščanje, spodbujanje aktivne vloge pri odločanju; „državlanske kompetence“)
- **Spodbujanje povezovanja ter sodelovalne kulture in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti** (knjižnica kot prostor srečevanja, povezovanja, sodelovanja za skupne cilje; sredstva in znanje za ustvarjalnost)

- Knjižnične vloge uresničujejo oblike dela ob upoštevanju določenih pravil.
- Oblike dela predpostavljajo ustrezno kompetentno knjižnično osebje, ustrezno knjižnično gradivo, ustrezní prostor, ustrezno opremo (vključno z elektronskimi storitvami) in partnerji.
- Enajst vlog predstavlja splošen okvir

- Cilji knjižnice so vezani na razvoj in kvaliteto življenja v lokalni skupnosti.
- Kazalci merijo pridobitev ciljnih skupin.
- Vrste kazalcev:
 - Rezultati dela.
 - Uporabniki.
 - Percepcija uporabnikov.
 - Vpliv delovanja na uporabnike (priloga).

- Kakšna je vizija (so vizije) razvoja lokalne skupnosti? Kakšna je sedaj in kakšna bo čez npr. 5 let? Kakšna je dinamika sprememb?
- Kako bo lokalna skupnost dosegla to vizijo in kako lahko knjižnica na svoj način pripomore k njenemu doseganju?
- Ovrednotenje vloge knjižnice v lokalni skupnosti.
- Primer pristopa k analizi lokalne skupnosti v prilogi.
- Osnova za strateški načrt knjižnice.